Jérôme Rousse-Lacordaire

RAYMOND ABELLIO FÖLEMELKEDÉSE*

„Egyedül transzcendentális énünk keresése a fontos."
Le Grand Jeu[1]

George Soulès, ismertebb nevén Raymond Abellio magáról írt: emlékiratai három kötete, beszélgetések, esszéinek önéletrajzi elemei. Toulouse-ban született 1907-ben, nagyon szegény családban. 1927-ben beiratkozik az École Polytechnique-be. Katonai szolgálat után 1930-ban a Ponts-et-Chaussées cégnél helyezkedik el. Ekkor kezd politikai tevékenységbe: szocialista sejt a hivatalnál, csatlakozás az *X-Crise* csoporthoz (1931), majd a SFIO-hoz (1932). 1932-ben mérnök a Drôme-ban. Politikai tevékenysége ekkoriban fokozódik. Közel áll Jules Moch-hoz, akivel szakmailag együttdolgozik. A Szocialista Párt baloldali szárnya mellett (*Révolution Constructive*, Marceau Pivert *Gauche Révolutionnaire*-je, *Redressement Socialiste*) kötelezi el magát. A háború és fogság szakítja meg politikai tevékenységét, amit 1941-ben folytat, amikor is belép Eugène Deloncle *Mouvement Social Révolutionnaire*-jébe és az 1943-ban leköszönő Marcel Déat *Front Révolutionnaire National*jába. Közben létrehoz egy titkos csoportosulást, a *Mouvement Unitaire*-t, amelynek célja, hogy egyesítse az *MSR* kollaboránsokból és nem-kommunista ellenállókból álló régi tagjait. Szintén 1943-ban Pierre de Combas-val való találkozása fokozatosan elfordítja a politikától az ezoterizmus felé. Ennek ellenére a kollaboránsok, majd a „tisztogatók" zaklatásainak van kitéve Párizs felszabadításánál, így bujkálnia kell. Soulès ekkor eltűnik, megszületik Raymond Abellio, akinek a jelen expozét szenteljük.

Nem szólunk részletesebben Abellio életéről (elég annyit hozzátenni, hogy 1986-ban halt meg); nem beszélünk regényeiről sem, és nem ecseteljük mindenre kiterjedően azokat a hatalmas perspektívákat, amelyeket világtörténelmi vonatkozásban nyomon követ. Itt és most azon interpretáció alapját kívánjuk bemutatni, melyet Abellio ad a történéseknek, legyenek azok személyesek, kollektívek, fiktívek vagy ténylegesek. Valóban, ha azt kínáljuk, hogy megvilágítjuk munkásságának bizonyos főtengelyeit, úgy ez azt jelenti, hogy bevezetést nyújtunk a történelem hármas megközelítésébe (avagy a háromféle történelembe). A jelen értekezés tehát a következőkről szeretne számot adni: az esetleges események viszonylatáról; egy titkos történelem viszonylatáról; egy szent történelem viszonylatáról.

Abellio három irodalmi műfaj segítségével fejezte ki történelemfelfogását: elméleti írások; regényírás (valamint egy színdarab, amellyel elégedetlen volt); emlékiratok és naplók – általában a beszélgetéseket is e három perspektíva ötvözésével vállalta. Rámutatunk: számára e háromfajta történetírás konvergens, azon oknál fogva, hogy a különböző történetírásokat egyetlenegyre, a

metatörténelemre, vagyis a láthatatlan történelemre „redukálja".

Láthatatlan történelem

Abellio a láthatatlan történelemmel kapcsolatos intuícióját az 1944–45-ös évekre vezeti vissza, amikor bujkálva *Pierre Cardinal*[2] című darabján dolgozott:

> „mikor vonakodtam attól, hogy áthúzzam soraimat, e gondolat akkor sújtott le rám, akkor, amikor a látható történelem jól ismert csatái mögött egy másik csata folyt, egy rejtett csata, amely nagyon is tudatában volt tétjének, hiszen immár nem a testek, hanem a lelkek uralmáról szólt".[3]

Pontosít:

> „*Láthatatlan történelemnek vagy metatörténelemnek* nevezek minden magyarázatot, amely felfedi és tanulmányozza e kapcsolatokat [az egymáshoz látszólag nem kötődő események között], amely szabadabbá teszi a területeket, melyeket életre kelt, és felfedi az egész történelmi genezis abszolút struktúráját is, ami lehetővé teszi, hogy a megismerés homológiája révén egy már zárt területről egy más, aktuális területre térjünk át, vagyis próféta módjára lehetővé teszi ez utóbbi kibontakozását, és ugyanakkor, hogy bejelentsük a végét."[4]

A láthatatlan történelem e fogalma a jövőben mind a kollektív eseményeknél, mind az *„intim eseményeknél"*[5] alkalmazható, mely utóbbiakat Abellio élete végén előnyben részesítette.

Az események interpretálása a láthatatlan történelem viszonylatában egy „kulcsot" igényel, amely megnyitja a tudatot a történelem legmélyebb dimenziója felé. Ez a kulcs az *abszolút struktúra*, a kulcsok kulcsa, amelynek Abellio impozáns kötetet szentelt,[6] és amihez állandóan visszatért.

Számtudomány

Pierre de Combas hatására felhagyott a politikával, a *„hatalom embereinek"* területével a *„tudás"* érdekében, amely *„intuíció, az Értelem kontemplációja"*.[7] Abellio az ezoterizmushoz való kapcsolódását Pierre de Combas-val történő találkozásától számítja, főként számtudománnyal kapcsolatos formáját, a *„ciklusok és vibrációk tudományát"* illetően, melyek a *„világ alkotói"*,[8] s amely tudományt 1946-ban írt első regénye, a *Heureux les Pacifiques* (Boldogok a Békeszeretők),[9] valamint annak nyomán 1950-ben a *La Bible document chiffré* (A Biblia mint rejtjeles mű) dolgozza fel (Charles Hirsch közreműködésével újra kiadott és javított változatának címe: *Introduction à une théorie des nombres bibliques* [Bevezetés a bibliai számok elméletébe]).[10]

„Legelső könyvei óta szívesen folyamodott a szent, bibliai és evangéliumi történelemhez".

Ez volt az első kulcs, amellyel Abellio rendelkezett, hogy értelmezni tudja a bibliai tradíció, főként a *Pentateuchus* szent szövegeit. Azt állította, megismert egy univerzális eredeti olvasási módszert, amely a Primordiális Tradíciótól öröklődött, s megfelelői megtalálhatók más tradicionális tudományokban (amilyen a Ji-csing, az asztrológia vagy az okkultizmus) és a kortárs tudományokban is. Abellio azonban a kabbalista gematriáétól eltérő számértékeket adott a héber betűknek. Az „esszenciális *kinyilatkoztatás*"[11] 1946-ban érte, amikor egy ensztatikus megvilágosodás alkalmával megragadta a tényt, hogy a héber ábécé huszonkét betűje egy 360°-os kör szabályos huszonkét szögének megfelelően oszlik meg. Ez volt az utolsó lépés az abszolút struktúra felé, aminek végleges formába öntését a

husserli fenomenológia felfedezése tette lehetővé számára. A *La Bible document chiffré „szaporodó szám-»struktúráival«"*[12] szemben ráérzett a fenomenológiai és strukturális redukció szükségességére, amelyet először 1954-ben az *Assomption de l'Europe*-ban (Európa fölemelkedése)[13] alkalmazott, majd 1965-ben a *La Structure absolue*-ben (Az abszolút struktúra) tökéletesített.

Az abszolút struktúra a percepció Husserltől örökölt fenomenológiai analízisén alapul, amely kettős dualitást hoz játékba: az észlelő és a globális test/érzékszerv kettősségét, valamint a látás és a tárgy/világ dualitását. Ez a négy pólus horizontálisan kereszteződik, közös tengely körül forog, s létrejön egy újabb, immár vertikális kettős: lefelé a megtestesülések sokasága, felfelé az értelem kiszabadulásának fölemelkedése. Így áll össze egy strukturált szféra, három kettősség hatlábas verssorának arányosítása révén, amelynek középpontja a transzcendentális Én. A transzcendentális Én genezisének e struktúrája abszolút, abból az univerzális interdependenciából következően, hogy minden területen alkalmazható, attól a pillanattól kezdve, hogy a megfelelő területek és szintek világosan meghatározásra kerültek. Az abszolút struktúra így hát képes volna felfedni mind az egyéni, mind a kollektív történelmet, úgy az Én, mint a civilizációk genezisét.

A civilizációk ontogenezise

Abellio már 1950-ben, *Vers un nouveau prophétisme* (Új profetizmus felé)[14] című művében a történelem dinamikus ellentétpárok (varázslók és szellemi vezetők, a hatalom emberei és a tudás emberei) szerinti olvasásmódját javasolta (eltérően a marxizmus statikus „társadalomfizikájától"). Négy évvel később az *Assomption de l'Europe*-ban leírta a *„civilizációk ontogenezisét"*, egy integrációs folyamatnak megfelelően, amely

Raymond Abellio

ÁTVÁLTOZÁS

Amikor „természetes" magatartásomban, amilyen minden létezőé, „látok" egy házat, észlelésem spontán, vagyis a házat észlelem, nem pedig magát az észlelésemet. Ezzel szemben „transzcendentális" magatartásomban maga az észlelés észlelődik. *Az észlelés észlelése gyökeresen megváltoztatja a kezdetleges állapotot.*

Az első egyszerű, megélt állapot éppen attól a ténytől veszíti el spontaneitását, hogy az új megfontolás tárgynak tekinti, ami korábban *állapot* volt, nem pedig tárgy, és hogy az új észlelésem elemeiben már nemcsak a ház mint olyan szerepel, hanem magának az észlelésnek mint megélt élménynek az elemei is benne vannak. És ebben az „átváltozásban" az a leglényegesebb, hogy e kettősen reflexív, helyesebben tudatosan reflektív állapotomban kialakított járulékos képem a házról, amely a kiindulópontom volt, és amely nem veszett el, nem távolodott, sőt nem homályosult el attól, hogy kezdetleges észlelése helyébe az én második észlelés*em* lépett, sőt *ellentmondásosan intenzívebb lett tőle*, tisztább, elevenebb, *nagyobb objektív valóságú, mint előzőleg.*

Tisztán spekulatív módon e tény nem igazolható, nem tudjuk, hogy valamely dolog tudati tényből hogyan alakul át, mint majd nevezni fogjuk, „szuperdologgá",

hogyan lesz tudott tényből tudatosított. Ez utóbbi általában ismeretlen, noha a valós fenomenológiai kísérletek között a legszembeszökőbb. A vulgárfenomenológia és egyébként az „ismeret" minden klasszikus elmélete azért ütközik nehézségekbe, mert a tudat–ismeret (pontosabban ismeret–tudat) kettőst önmagában képesnek tartják minden megélt dolog kimerítésére, holott valójában a megismerés–ismeret–tudat triászt kellene alapul venni, mert csak ez teszi igazán lehetővé a fenomenológia ontológiai meggyökereződését.

És való igaz, ezt az átváltozást semmivel sem lehet nyilvánvalóvá tenni a közvetlen és személyes fenomenológiai tapasztalat kivételével. Senki sem állíthatja, hogy megértette az igazi transzcendentális fenomenológiát, ha nem szerzett sikeres gyakorlati tapasztalatot róla, és nem „világosodott meg" maga is. Bármily érzékeny egy dialektikus, bármily eloldott egy logikus, ha nincsenek élményei, vagyis a dolgok mögött nem látott más dolgokat, csak szavalni tud a fenomenológiáról, de nem folytathat igazi fenomenológiai tevékenységet. Lássunk egy határozott példát.

Amióta az eszemet tudom, mindig felismertem a színeket, a kéket, a vöröset, a sárgát. A szemem látta őket, látens tapasztalatom volt e dolgokról. Kétségtelen, hogy a „szemem" nem töprengett rajta, hisz hogyan is tudna kérdéseket feltenni? Az a feladata, hogy lásson, nem pedig az, hogy lássa, hogy lát. Azonban az agyam is mintegy álomban működött, egyáltalán

részben követte a keresztény szentségeket: fogantatás (láthatatlan csíra), születés (a világ megjelenése), keresztség (alanykénti megjelenés egy tárgyi világban), áldozás (alanykénti megjelenés a szubjektumok világában), halál. E kisszótár nem az egyetlen, amelyet Abellio a keresztény világból kölcsönzött. Legelső könyvei óta szívesen folyamodott a szent, bibliai és evangéliumi történelemhez (vízözön, megtestesülés, keresztrefeszítés, átváltozás, mennybemenetel, paruszia stb.), hogy megvilágítsa saját elképzeléseit. Mindemellett nem adott meg történelmi eseményeket (mert valójában nincsenek bennük objektív tények), hanem csak a szubjektivitás számára fontos eseményekről szólt, amelyek az *„értelem jelei"*,[15] azaz *„állandó pólusok egy abszolút struktúrában, melyeket alkalmazni lehet az ontológia, a teológia, a kozmológia, az antropológia esetében"*.[16]

Abellio sokszor alkalmazta az ontogenetikus folyamatot az európai és a világtörténelemre. Gondoljunk vissza a fő nyugati momentumokra: Nyugat fogantatása a Krisztus születése előtti 6. századtól a 4. századig; Nyugat születése a kereszténységgel; keresztség a reneszánsz korban; áldozat az amerikai és francia forradalmakkal – e fázisok mindegyikét ciklusokra lehetne bontani, és geopolitikai szempontból mindegyiknek kapcsolatban kellene állnia a világtörténelem más korabeli eseményeivel.

„A történelem minden iniciatikus és gnosztikus felfogása így történik, három fázisban – magyarázta. – Az első felismeri egy »ciklus« minden momentumának meghatározott genetikai struktúrába illeszkedését, amely többé-kevésbé invariáns. A második abból áll, hogy ugyanazon momentumban megfigyelhető a jelentőségteljes dolgok egy csomópontja, amely több, megszámlálható ciklusból keletkezett. Végül a harmadik, az egyedül döntő oda vezet, hogy elképzelhessük

> e számbavétel végtelenségét, oly módon, hogy a jelen pillanat fogalma egyszerre mással összeköthetetlen, ugyanakkor pedig benne van az egész történelem, amihez az idő atomizálása vezet."[17]

E folyamat megegyezik azzal, amit az *Assomption de l'Europe* úgy nevez, hogy *„az inverzió intenzifikáló megfordulása"*, s ami nem más, mint *„kétszeres ellentmondás kereszteződése"*,[18] megalapozva az abszolút struktúrát. Visszatekintő nézőpontból átmenet az egyik szakaszból egy ellentétes másikba, megfordítva a fogalompár tagjait. Például:

> „a belső és a külső viszonyának esetében az, ami a fogantatáskor az anyacsíra, a születéskor már *más értelemben* jelenik meg: a csíra az anyában lakozik, a csecsemő pedig a világban",

de a jövő szempontjából az inverzió továbbra is intenzifikáló:

> „a csíra a csecsemő lett, az anya pedig a világ (… [és]), mert ez az intenzitás tökéletes homológiába rendezi régi viszonylatával a párt, így megfordítja az inverziót (…), azt lehet mondani, hogy ebben az értelemben a születés a fogantatás inverziójának *intenzifikáló megfordulása*."[19]

Abellio szerint a vissza- illetve előretekintés ezen egyesítése rendkívüli fontosságú az élet Értelmének kutatásában. Lehetővé teszi egy etruszk példázat szerinti teológia felállítását, amelyre előszeretettel hivatkozik:

> „Nem azért találkoznak a felhők, hogy a villám *feldördüljön*, hanem azért találkoztak, mert *feldördült*."

Ebben azonban még semmi „misztikus" nincs, vagyis Abellio számára nem rációfeletti.

nem volt a szem*em*nek szeme, csupán e szerv egyszerű meghosszabbítása. Ezért ilyeneket mondogattam, szinte megfontolatlanul: milyen szép ez a vörös, kicsit sápadt ez a zöld, vakító ez a fehér.

Néhány évvel ezelőtt, egy napon a vaudi szőlőkben sétálgattam, a Genfi-tó fölött, ez a parti hegyvidék a világ egyik legszebb tája, olyan gyönyörű és tágas, hogy az „Én", feltéve, ha kitárulkozó, hirtelen a hatása alá kerül, magára ébred és fellelkesül; nos, váratlan, rendkívüli dolog történt velem. A meredek hegyoldal okkerszínét, a tó kékjét, a savoyai hegyek ibolyaszínét és messzebb a Grand-Combin-i szikrázó gleccsereket százszor is láttam. És most döbbentem rá, hogy még sohasem néztem meg. Pedig már három hónapja laktam ott.

A táj bizonyára az első pillanattól kezdve már-már feloldott, de csak valamilyen homályos rajongást váltott ki belőlem. Természetesen a filozófus „Énje" minden tájon felülkerekedik. A szívbe markoló szépségérzet csupán annak a végtelen távolságnak a felmérése az „Én" által, amelyből erőt merít. Azon a napon azonban hirtelen ráébredtem, hogy ezt a tájat én alkotom meg önmagamban, hogy nélkülem egyenlő a semmivel: „Én látlak téged, és én látom, hogy látlak, és önmagamat látva teszlek valóságossá." Ez a belső ujjongás ugyanaz, mint a démiurgoszé, amikor a világot teremti. Nemcsak a „régi" világot függeszti fel, hanem mindjárt az „újat" is kivetíti.

Átváltozás

És abban a pillanatban a világ csakugyan újjáteremtődött.

Soha életemben nem láttam ilyen színeket. Ezerszer erősebbek, árnyaltabbak, „élőbbek" voltak. Rájöttem, hogy épp akkor sajátítottam el a színérzékelést, hogy újra szín-szűz lettem, hogy valójában soha nem láttam egyetlen képet sem, vagyis nem hatoltam a festmény világába. De a tudatom rendreutasítása, az érzékelésem érzékelése révén arra is rájöttem, hogy kezemben van az átváltozás világa, amely nem valamilyen rejtélyes, mögöttes világ, hanem valóságos, melyből a „természet" száműzve tart bennünket.

Ennek persze semmi köze a figyelemhez. Az átváltozás teljes, a figyelem nem. Az átváltozás bizonyos tökély, a figyelem az esetleges tökélyre irányul. Természetesen nem állíthatjuk, hogy a figyelem bohó. Ellenkezőleg, nagyon is mohó. Ám a mohóság még nem teljesség.

Amikor aznap hazatértem a faluba, az emberek, akikkel találkoztam, nagyjából mintha „figyeltek" volna munkájukra: mégis alvajárónak láttam őket.

Cahiers du Cercle d'Études Métaphysiques,
belső kiadvány, 1954.

(In Louis Pauwels – Jacques Bergier: *Mágusok hajnala. Bevezetés a fantasztikus realizmusba.* Budapest, 1989, Móra, 383–384. o. Javítva)

Ford. Szoboszlai András

„E megfordulástól kezdődően vissza kell térni a megismeréshez – átmenni a misztikusból a gnosztikusba –, ugyanakkor integrálni e lépést a megélt tapasztalatokba."[20]

A végső ok átértékelése csupán átmeneti, mert a gnosztikus tudat, a kapcsolatok megerősítése az események között – a sokasodás, valamint a ciklusok és korrespondenciák végtelen telítődése[21] révén – minden célszerűség és a történelem globális eltörléséhez is vezethet:

„az abszolút struktúra szférájában nincs sem kezdet, sem vég, csak a transzcendentális Én kiemelkedése, de ez időtlen."[22]

Itt valójában Husserlt folytatja, ha nem egyenesen meghaladja.[23] Abellio interdependenciája univerzális: a kölcsönös függést a fenomenológiai folyamat princípiumára teszi, nem a határára.[24] Ez a feltétel *„magában foglalja egy transzcendentális* núsz *interszubjektivitását, jobban mondva magában foglal egy Önvalót (védántikus értelemben), vagyis egy abszolút tudat univerzális jelenlétét"*,[25] amellyel az Én ahhoz az *epokhé*hoz jut, melynek révén az ember megszabadítja magát a világtól, azért, hogy átváltoztassa önmagává. Ilyen művelet hozza létre a második emlékiratot.

A MÁSODIK EMLÉKIRAT

Abellio ezt a címet adta emlékiratai három kötetének: *Ma dernière mémoire* (Utolsó emlékiratom). Közülük az elsőben kifejti, hogy a tudás első, határozott módszertani szabálya a következő:

„a tudás és a tapasztalás minden területén felszabadítani az ellentétpárokat, amelyek [a világ] e lényegi viszályából erednek (…), a második, hogy ezt követően be kell bizonyítani e

> párok és területek helyességét vagy kölcsönös adekvátságát, igazolni, hogy az oppozíciók ilyen megjelöléssel és megnevezéssel való dialektikába helyezése kettős elragadtatáshoz vezet, vagyis a kettő közötti végső, az egység örök aktusa révén magába szív, az egység, amely egyúttal a *belső ember* létrehozása (…), a *transzcendentális Én,* amely minden ember ígérete, mikor emberré válik."[26]

Ez annyit jelent, hogy az önéletrajz sem mentes az abszolút struktúrától. Pontosítva:

> „Utolsó önéletrajzom feladata nem az, hogy elmeséljem az életemet, hanem hogy újra összegezzem az értelmét, ami már más dolog, mert ekkor a múlt valamennyi pillanata látomásként összegződik, folytonos fölemelkedésként, amely felfedi az elrejtett egységet, és mindent az univerzálisba emel, úgy, hogy minden pillanat időtlenné válik."[27]

Nyilvánvaló, hogy az önéletrajzban kevesebb teret kap az *Assomption de l'Europe*-val a kollektív történelem terén vállalt munka.

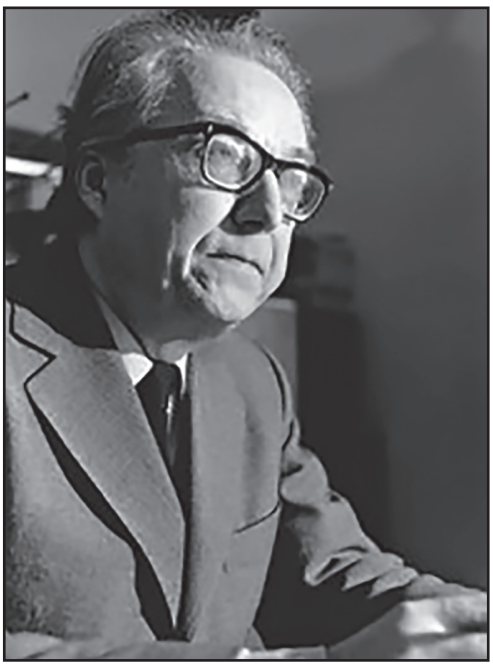
A láthatatlan történelem és a gematrikus struktúra feltárásának köszönhetően Abellio alkalmazni tudja az intenzifikáló folyamatot: fogantatás – születés – keresztség – áldozás. A fenomenológiai *epokhé* révén mindkettő redukálódik: az önmagába való visszatérésre, az észlelés észlelésére,[28] a tudat tudatára, ami az Értelem *sine qua non* feltétele „*egy* második (és utolsó) emlékirat *felfakadása*"[29] szerint.

Az *epokhé* alapvető és beavatási tapasztalatát Abellio a '40-es évek végén valósította meg séta közben, a Genfi-tó magaslatán, Lausanne és Montreux között.[30] A gleccserek előtt, amelyeket százszor is látott, de korábban sohasem nem nézett meg igazán, hirtelen és világosan a tudatára ébredt, hogy a világ egy démiurgoszi újrateremtés állapotában van, amely nézete szerint a következőt jelenti:

> „»Látlak téged, és látom, hogy látlak, és önmagamat látva teszlek valóságossá.« Ez az igazi benső hang (…), nemcsak egy »régi« világ felfüggesztése, hanem egy »új« kivetítése."[31]

Ez volt a második születés, megelőzően a fogantatás és a formálódás, amely *„Pierre de Combas idejében kezdődött"*,[32] és amelyet a második keresztség követett a *La Structure absolue* megjelenésével.[33] Ami pedig az áldozást illeti, Abellio úgy mondta, *„diszkurzív eszközökkel megközelíthetetlen"*.[34] A második születéssel bukkan fel a második emlékirat. Ebben visszatekintésszerűen tárul fel a múlt értelme, és eljövendő eseményekkel való összefüggése;[35] ezen események arra tartanak, hogy egyedülálló módon oldódjanak meg, *„ami kifejti és retrospektív módon megvilágítja őket, az pedig az ember kilépése az időből"*,[36] a történelem vége.

A létezés e teleologikus elrendezése időtlen időktől fogva olyan koncepciót vet fel, amely Abellio egész művén végigvonul, és amelyet Pierre de Combas-tól örökölt: az *isteni* determinációt. Mind Combas, mind Abellio választásfogalma tiszta, az univerzális interdependencia tudatával pedig eltűnik a szabadság és a szükségesség problémája. Valóban, Abellio Spinozával egyetértve a lélek erényét látja a szabadságban,[37] és nem döntőbírói gyakorlatot. Ez a determinizmus nem társadalmi, mint a kollektív történelem, a szociális erőknek – melyek közé hosszú időre Abellio is keveredett – pedig nincs más gnosztikus funkciójuk, mint az, hogy a tudat próbái,[38] de minthogy külsők, nem tudnak a belsőre hatni. A kollektív elutasítása a transzcendentális *núsz* közösségének javára megmagyarázza, hogy Abellio hamar elhagyta *„utolsó utópiáját"*,[39] amelynek a *Vers un nouveau prophétisme* a meg-

Raymond Abellio (1907–1986)

nyilvánulása: a Bárka anyagias építménye, egy szellemi és forradalmi Rendé, amely mintegy monasztikus mintára összegyűjt egy kisebbséget, mely arra hivatott, hogy fényt hozzon a vízözön utáni emberiségnek.** A gnosztikus közösség teljesen láthatatlan és szellemi, s ezt segítik elő a metafizikus regények.

A NYOLCADIK NAP REGÉNYE

Abellio regényírói aktivitása hasonló logikát követ, mint önéletrajzi írásai: arról van szó, hogy a *„belső ember regényét írjuk meg”*, *„a nyolcadik nap regényét”*,[40] azét, amelyik átvezet a transzcendentális *nász*ba. Regényei olyan kibontakozást követnek, amely szigorúan párhuzamos elméleti és önéletrajzi életművének kibontakozásával: az 1946-os *Heureux les Pacifiques*-től az 1983-as *Visages immobiles*-ig (Mozdulatlan arcok).[41] Ez utóbbi 1949-ben a *Les Yeux d’Ezéchiel sont ouverts* (Ezékiel szemei nyitva vannak)[42] születésregénnyel nyitott trilógiát, amely 1962-ben a *La Fosse de Babel* (Bábeli gödör)[43] megvalósítási regénnyel zárult. Mindegyikben önéletrajzi elemek integrálódnak, és azon elméletek megvilágításában kapnak magyarázatot, melyek esszékben kerülnek bemutatásra, feldolgozásra pedig a második emlékiratban.[44] Egyébként Abellio gyakran büszkélkedett azzal, hogy emlékeztetett rá: regényeinek elbeszélője, aki egyes szám első személyben szól, magáról, az ő transzcendentális Énjéről beszél. Mint Jean-Pierre Lombard írja: *„az ember azt gondolhatja, hogy a belső ember regénye összekeveredik* Journal*jával (Napló)”*.[45]

Ilyen értelemben, és mert az ismétlés mindig lehetséges,[46] Abellio regényei vitán felül a legjobban szolgálják tudásának felmutatását. Valóban, *„a belső ember monológját”*[47] író, egyes szám első személyben alkotó regényíró – aki egy visszatükröző konstrukció középpontját elfoglaló *„Én*ről” beszél – uralja a látszólagos ellentmondásokat, az abszolút struktúra révén az ellentétpárok intenzifikáló dinamikájába integrálja azokat. Ebben valósul meg az új világ kivetítésének démiurgoszi funkciója, amely Abellio számára a Genfi-tónál tárult fel. A metafizikus regényt, ahogy Abellio értelmezte, az eidetikus redukció, tehát a fenomenológiai munka vezérli, le-leleplezve a történelem *eidoszát*, a láthatatlan történelem, az abszolút struktúra beavatási tapasztalata révén.

Többek között a transzcendentális Én átmenete a transzcendentális *nász*ba feltételezi, hogy a regény iniciatikus elhívás az olvasó számára, akit be kell vezetnie a szellemi „Bárka” gnosztikus közösségébe. Azt követeli, hogy ő is kötelezze el magát az elragadtatott átváltozásra, amit a regényíró a narrátoron keresztül beszél el. A *Visages immobiles* bevezető megjegyzésében Abellio kifejti:

> „ha az olvasó önmaga felé fordul, megállapítja majd, nem az a legfontosabb számára, hogy elfogadjon vagy visszautasítson egy többé-kevésbé kalandos látomást, hanem az, hogy *végrehajtóvá* változzon, aki képes a lehetőségek végtelenségét az intim fúzió azon fokára vinni, ahol a pillanat tisztaságának jelenében alakítja azt. Az író ambíciója, hogy e könyv felhívás legyen az olvasó tevőleges tudata számára".[48]

Pontosítja még, hogy a nem-személyes fejezeteknek küldetésük van, mely interszubjektív, sőt *„közösségi"* (így).[49] Következésképpen e kísérleteit Abellio analitikusan, általában pedig *a posteriori*[50] ajánlja átgondolásra és kipróbálásra az olvasónak.[51]

„Több elem figyelmeztet arra, hogy ne verjünk éket a különböző írói műfajok közé. Először is mindegyikben megtalálhatók a másik kettő jellegzetes elemei: a regények előszeretettel mutatják be az esszék teoretikus spekulációit és számos önéletrajzi aspektust integrálnak; az esszék gyakran felidézik a regényeket és önéletrajzi adalékokat szolgáltatnak; az önéletrajzi írások (emlékiratok és naplók) megadják és kommentálják a regények és az esszék genezisét. Ezek a kölcsönös áthatások nyújtják Abellio koncepcióját a történetről és a történelemről."

✣

Abellio életműve tehát a történelem három megközelítését kapcsolja össze: az esszékre jellemző teoretikus és analitikus megközelítést; az önéletrajzokra jellemző analitikus és szintetikus megközelítést; és a regényekre jellemző csaknem teljesen szintetikus megközelítést. Több elem figyelmeztet arra, hogy ne verjünk éket a különböző írói műfajok közé. Először is mindegyikben megtalálhatók a másik kettő jellegzetes elemei: a regények előszeretettel mutatják be az esszék teoretikus spekulációit és számos önéletrajzi aspektust integrálnak; az esszék gyakran felidézik a regényeket és önéletrajzi adalékokat szolgáltatnak;[52] az önéletrajzi írások (emlékiratok és naplók) megadják és kommentálják a regények és az esszék genezisét. Ezek a kölcsönös áthatások nyújtják Abellio koncepcióját a történetről és a történelemről.

Azt mondtuk, számára a történelem szigorúan determinált: itt nincsenek esetleges történések vagy tények. Mi több, a rejtett történelem és a szent történelem egy és ugyanaz (a biblikus című regények ennek világos mutatói): láthatatlan és teleologikus történetek, amelyek meghatározzák a transzcendentális tudat idejének felbukkanását. Valamennyi regény, esszé és önéletrajz különböző írásmód szerinti felszólítás a történelem befejezésére azáltal, hogy a történelem *próbájának* alávetett. Mindegyik megmutatja, hogyan jelenik meg az Értelem a belső ember második tudatában, a második tudat működése által. Azóta nincsenek itt jelentéktelen események, hogy valamennyi helyes módon strukturált, úgy, hogy a gnosztikus tudatban erősödjenek meg, átváltozásuk révén. Az univerzális interdependencia posztulálása az abszolút struktúra alapján egyszerre igazolja tehát a történelmet és eltűnését: lehetővé teszi az Értelem kiszabadulását a történetből és történelemből, ám ezáltal az Önvaló tudatának állandó jelenében és örökkévalóságában oldja fel azokat.

Annak ellenére, hogy nem lehet az Abellio által használt írói műfajokat radikálisan elválasztani egymástól, mégis hierarchizálni kell azokat mind az író, mind az olvasó, mind az adekváció, mind a közös célszerűség, a gnosztikus közösség szempontjából. Abellio előnyben részesíti az egységet a sokféleséggel szemben (*„még a többes szám is olyan, amit szellem ellen elkövetett bűnnek lehet nevezni"* – mondta Marié Thérèse de Brosses-nak),[53] a gömböt a vonallal, a szintézist

az analízissel szemben. Akkor is, ha az analízis axiomatikusan az abszolút struktúra első lépése, a pólusok megnevezése, e struktúra a fölemelkedés révén áll fenn, amely az egységben válik valóra, melyben a tudat kulminál. A regény is, mivel szintetikusan mutat rá, magasabb rendű az analitikus esszénél és maguknál az emlékiratoknál, a mindig befejezetlen naplóknál. Valóban, ez utóbbi esetekben a második emlékirat egyesítő munkája nagymértékben az újjáépítés, a mibenlét, a korrekció szférikusságából származik, azaz a gondolatok szférikusságra fordításából, amit a regények ezzel szemben közvetlen módon tesznek lehetővé. Ez az oka annak, hogy a regény inkább összeegyeztethető *„az »abszolút struktúra« szférikus poroszkálásával”*,[54] mint az Abellio által használt többi műfaj. Így kétségkívül a regény legnagyobb beavatási operativitása és feszültsége vezet a végső átváltozás elérése felé. *„Végső problémaként mindig ott találjuk a világ átváltoztatását”*[55] – mondta.

Közben az átváltozás sakkban áll a regénynyel. Abellio elárulta Alain de Benoist-nak, hogy a *Visages immobiles*-vel a nyolcadik nap regényét akarta megírni, azét, ahol a belső ember felemelkedése a benne magában lévő világot is felemeli, de nem jutott el odáig, mert ez az átváltozás annyira relativizálja az eseményeket, hogy eltörli azokat:

„ilyen regényt nem lehet események nélkül írni. Ebben áll az ellentmondás.”[56]

Ford. Kovács Eszter

Jegyzetek

* A szerző domonkos teológus, történész. A tanulmány a *Politica Hermetica* (Párizs) 10. kötetében jelent meg 1996-ban. *(A szerk.)*

[1] *Le Grand Jeu* 1. H. n., 1928, k. n., 10–11. o. (Anasztatikus újranyomás: Párizs, 1977, Jean-Michel Place.)

[2] Eltérő formában lásd *Montségur*. Lausanne, 1982, L'Age d'Homme /Le Bruit du Temps/.

[3] Raymond Abellio: *Ma dernière mémoire*. III. köt. *Sol Invictus. 1939–1947.* Párizs, 1980, Ramsay, 433–434. o.

[4] Uő: *Manifeste de la nouvelle Gnose*. Párizs, 1989, Gallimard /Essais/, 262. o.

[5] Uő: *De la politique à la gnose. Entretiens avec Marie-Thérèse de Brosses*. 2. kiad. Párizs, 1987, Belfond /Entretiens/, 50. o.

[6] Uő: *La Structure absolue. Essai de phénoménologie génétique*. Párizs, 1965, Gallimard /Bibliotheque des idées/.

[7] Uő: *De la politique à la gnose*. Id. kiad. 49. o.

[8] Uő: *La Bible document chiffré. Essai sur la restitution des clefs de la Science numérale secrete*. I. és II. köt. Párizs, 1950, Gallimard /Les Essais 41. és 46/, I. köt. 21. o.

[9] Uő: *Heureux les Pacifiques*. Párizs, 1946, Le Portulan, 112–126. o.

[10] Raymond Abellio – Charles Hirsch: *Introduction à une théorie des nombres bibliques. Essai du numérologie kabbalistique*. Párizs, 1984, Gallimard /Les Essais 228/.

[11] Raymond Abellio: *Ma dernière mémoire. III. köt. Sol Invictus. 1939–1947.* Id. kiad. 436. o.

[12] Uő: *La Structure absolue*. Id. kiad. 20. o.

[13] Uő: *Assomption de l'Europe*. 2. kiad. Párizs, 1978, Flammarion /Champs 49/.

[14] Uő: *Vers un nouveau prophétisme. Essai sur le rôle politique du sacré et la situation de Lucifer dans le monde moderne*. Párizs, 1950, Gallimard.

[15] Jean-Pierre Lombard: *Dialogue avec Raymond Abellio*. Párizs, 1985, Lettres Vives /Nouvelle Gnose 5/, 60. o.

[16] Raymond Abellio: *La Structure absolue*. Id. kiad. 31. o. Lásd még uo. 32. o.

[17] Uő: *Manifeste de la nouvelle Gnose*. Id. kiad. 266. o.

[18] Uő: *Approches de la nouvelle Gnose*. Paris, 1981, Gallimard /Essais 117/, 36. o.

[19] Uő: *Assomption de l'Europe*. Id. kiad. 35–36. o. Uő: *La Structure absolue*. Id. kiad. 68–75. o.
[20] Alain de Benoist: Puissance, connaissance et histoire invisible. Entretien avec Raymond Abellio. *Krisis* (Párizs) 1989. 4. sz. 90–106. o. (96. o.)
[21] Lásd Raymond Abellio: *Manifeste de la nouvelle Gnose*. Id. kiad. 264. o.
[22] Uo. 57. o.
[23] Lásd Dominique Pradelle – Philippe Vergne: Raymond Abellio et la Gnose. *Études Abelliennes* (Párizs) 1980. 3. sz. 9–12. o. (10. o.)
[24] Husserlnél *„a transzcendentális terület a »monadikus interszubjektivitás« determinációja"*. A *Méditations cartésiennes* ötödik és utolsó fejezetének a témája.
[25] Raymond Abellio: *La Structure absolue*. Id. kiad. 16. o.
[26] Uő: *Ma dernière mémoire*. I. köt. *Un faubourg de Tolouse. 1907–1927.* Párizs, 1971, Gallimard, 22–23. o.
[27] Uo. 31. o.
[28] Lásd például Raymond Abellio: *Manifeste de la nouvelle Gnose*. Id. kiad. 36–37. o.
[29] Uo. 80. o.
[30] Uo. 113. o. [E tapasztalásról lásd „Átváltozás" című esszéjét, a jelen tanulmányon belül közölve. *(A szerk.)*]
[31] Raymond Abellio: *La Structure absolue*. Id. kiad. 63–64. o.
[32] Uő: *Ma dernière mémoire*. III. köt. *Sol Invictus. 1939–1947.* Id. kiad. 429. o.
[33] Uo. 430. o.
[34] Uo.
[35] Raymond Abellio: *Manifeste de la nouvelle Gnose*. Id. kiad. 82. o.
[36] Uő: *De la politique à la gnose*. Id. kiad. 51. o.
[37] Uo. 55. o.
[38] Vö. Raymond Abellio: *Manifeste de la nouvelle Gnose*. Id. kiad. 267. o. *„A történelem a tudat próbapadja."* És uő: *De la politique à la gnose*. Id. kiad. 186. o. *„A társadalom célja (…) nem létezhet önmagában, ám az úton járó emberek számára próbapad."*
[39] Uő: *De la politique à la gnose*. Id. kiad. 51. o.
[**] [Abellio „Bárka" eszméjével kapcsolatban magyarul lásd Alain de Benoist: Európa felemelkedése. In uő: *Zarathustra nyomában. Példabeszédek a jó európaiakhoz*. H. n., 2002, Europa Authentica, 91–105. o. Külön: 100–102. o. *(A szerk.)*]
[40] Raymond Abellio: *De la politique à la gnose*. Id. kiad. 173. o. És uő: *Dans une âme et un corps (Journal 1971)*. Párizs, 1973, Gallimard, 257. o.
[41] Uő: *Visages immobiles*. Párizs, 1983, Gallimard.
[42] Uő: *Le Yeux d'Ezéchiel sont ouverts*. Párizs, 1949, Gallimard.
[43] Uő: *La Fosse de Babel*. Párizs, 1962, Gallimard.
[44] Vö. Jean-Pierre Lombard: i. m. 48. o.
[45] Uo. 61. o.
[46] Lásd Raymond Abellio: *De la politique à la gnose*. Id. kiad. 80. o.
[47] Uő: *Dans une âme et un corps (Journal 1971)*. Id. kiad. 257. o.
[48] Uő: *Visages immobiles*. Id. kiad. 11. o.
[49] Uo.
[50] Abellio első három regénye megelőzi a *La Structure absolue*-t.
[51] Raymond Abellio: *De la politique à la gnose*. Id. kiad. 88–89. o.
[52] Lásd Marc Hanrez: *Sous les signes d'Abellio*. Lausanne, 1976, L'Age d'Homme /Contemporains/, 180–187. o.
[53] Raymond Abellio: *De la politique à la gnose*. Id. kiad. 55. o.
[54] Uo. 84. o.
[55] Jean-Pierre Lombard: i. m. 60. o.
[56] Alain de Benoist: i. m. 92. o.